

ΚΥΨΕΛΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

προπληρωτέα

Ἐν Ἑλλάδι Δρ. ν. 6.

Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρ. . . . 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΘΩΝ ΡΕΝΤΖΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΦΥΛΛ. 13.

ΑΡΙΘΜΟΣ 37,

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 20 Μαΐου 1886

ΜΙΧΑΗΛ ΑΓΓΕΛΟΣ

(συνέχεια ἴδε φυλλ. 35)

Οἱ ἐργάται Λαυρεντίου τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἀγνοοῦντες τὰ φρονήματα τὰ κατέχοντα τὸν νεὺν τοῦ Βωναρόττη, πλὴν γιγνώσκοντες τὴν κλίσιν του εἰς τὴν γλυπτικήν, τῷ ἐδωρήσαντο τεμάχιον μαρμάρου. Ἐλαβε τότε ἀνὰ χεῖρας σμίλιν καὶ ἤρχισε νὰ προπλάττῃ τὴν κεφαλὴν ἐνὸς Φαύνου.—Ἡμέραν τινὰ, καθ' ἣν εἶχε σχεδὸν τελειώσει τὸ ἔργον του, τῷ ἐπαρουσιάσθη ἀνὴρ ὡς τεσσαρακονταετής, δυσειδής, ὃς τις δῆθεν παρετήρει ὅ,τι ἤργαζετο. Ὁ νέος ἐργαζόμενος μετ' ἐνθουσιασμοῦ οὐδὲν ἐφρόντισε περὶ τοῦ ἀγνώστου, ὡς ἂν μὴ ἔμελεν αὐτῷ περὶ ἐκείνου καθὼς περὶ τῶν σμιλευμάτων πιπτόντων εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Μετὰ τὴν τελευταίαν σφυρηλάτησιν ἀπεχώρησεν ὀλίγον κατὰ τὸ σῆμα ὅπως παρατήρησεν τὸ ἔργον καὶ ἔμεινεν ἱκανοποιημένος. Τότε ὁ σιωπηλὸς μάρτυς θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ νέου γλύπτου. Φίλε, τῷ εἶπε, γλυκέως προσμειδιών, ἐὰν εὐδοκῇ, ἔχω σκέψιν νὰ σοὶ ὑποβάλω.—Σκέψιν περὶ τῆς τοῦ Φαύνου μου κεφαλῆς;—Ἀκριβῶς—

Καὶ τίς εἶσαι ἵνα ἔχῃς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικρίνῃς τὸ ἔργον μου;—Οἷός καὶ ἂν εἶμαι, ἀδιάφορον· ἀρκεῖ σοὶ νὰ ἐπικρίνω ὀρθῶς.—Καὶ τίς ἀποφασίσει μετὰξὺ ἡμῶν;—Σὺ αὐτὸς ἔση ὁ κριτής—Λέγε λοιπόν—Δὲν θέλεις νὰ προτυπώσῃς γηραιὸν Φαῦνον γελώντα;—Ἀναμφιβόλως—Καλῶς, ποῦ εἶδες λοιπὸν γέροντα ἔχοντα πάντας τοὺς ὀδόντας ἐν τῷ στόματι;—Ὁ Βωναρόττης ἐρυθρίασε δάκνων τὰ χεῖλη ἐνεκεν τῆς ὀρθῆς παρατήρησεως. Ἀπελθόντος τοῦ ἀγνώστου διὰ τοῦ γλυφάνου ἀφήρесе δύο ὀδόντας τοῦ Φαύνου του.

Ἴνα ποιήσῃ ἐντελέστερον τὸ ἔργον του ἐσχέφθη νὰ κοιλάνῃ τὸ οὐλον, ἀλλὰ στερούμενος τοῦ εργαλείου, ἀνέβαλεν εἰς τὴν ἐπαύριον. Ἀνοιχθέντος τοῦ κήπου, ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος εἰσῆλθεν, ἀλλ' ὁ Φαῦνος ἐξέλειπε· τὸν ἀντίον εὔρε τὸν ἀγνωστον.

Ποῦ εἶναι λοιπὸν ὁ Φαῦνός μου; ἠρώτησε πλήρης ἀγανακτήσεως ὁ γλύπτης.—

Ἀφηρέθη κατὰ διαταγὴν μου, ἀπεκρίθη ἐκείνος.

—Καὶ τίς εἶσαι ἵνα διατάξῃς ἐν τῷ κήπῳ Λαυρεντίου τοῦ μεγαλοπρεποῦς;

—Ἀκολούθησόν μοι καὶ θὰ τὸ ἤξεύρῃς—Ἀκολουθήσω σοὶ ὅπως σὲ ἀναγκάσω νὰ μοὶ ἀποδώσῃς τὸν Φαῦνον—Ἰσως θέλῃς; εὐχαριστήσῃ ἀφ' ὧν αὐτὸ ἐνθα εὐρίσκεται—Ὁ δὲ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΟΝ ΛΕΩΦΟΡΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

AL 53.41.46.0037

γνωστος ἔτεινε πρὸς τὸ μέγαρον πάντοτε ἀτάραχος καὶ γαλήνιος ἕως οὗ ἀφίκετο εἰς τὸν πυλῶνα· τότε ὁ νέος ἐπιστήτας αὐτὸν μέλλοντα νὰ εἰσέλθῃ· ποῦ πορεύεσαι, τῷ εἶπε, νῦν θέλομεν ἀποπεμφθῆ, λογίζεται ὅτι δυνάμεθα νὰ εἰσδύσωμεν ἐλευθέρως εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δουκὸς;—Ὁ ἄγνωστος μὴ δίδων ἀπάντησιν εἰσέρχεται εἰς τὴν πρώτην αἴθουσαν· ὑπνέται καὶ φύλακες προσκυνούσιν αὐτῷ, καὶ ὁ Μ. Ἀγγελος ἠκολούθει αὐτῷ ἀνησύχως σκεπτόμενος καθ' ἑαυτόν· μήπως εἶναι μέγας τις ὑπουργὸς τοῦ ἡγεμόνος; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κακῶς ἔπραξα ἀποτεινόμενος αὐτῷ τόσον ἀποτόμως. Οὐχ ἦττον ὅμως ὁ Φαῦνος μοι ἀνήκει καὶ πρέπει νὰ μοι τῷ ἀποδώσῃ—Ἐν τούτοις ὁ ἄγνωστος διήρχετο διὰ τῶν θαλάμων ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος, καὶ ὁ νέος ἔτι μᾶλλον ἐκθαμβος κατὰ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἔβαινε. Φθάσαντες εἰς τὸ μέσον τοῦ μεγάρου, ὁ πρῶτος ἀνοίγει θύραν καὶ εἰσέρχονται εἰς λαμπροστόλιστον δῶμα πλήρες καλλιτεχνικῶν καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων. Ὁ Μιχ. Ἀγγελος ἔστη εἰς τὸ κατώφλιον ἔντρομος καὶ ἀπόλωλός· κατενόησεν ὅτι προσέβαλεν αὐτὸν περιφανὲς καὶ ἐν ᾧ ἐσκέπτετο νὰ τῷ αἰτήσῃ συγγνώμην, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶδε τὸν γηραιὸν τοῦ Φαῦνον τεθέντα ἐπὶ ὀκρίθαντος.

Βλέπεις καλῶς, τῷ εἶπεν ὁ ἄγνωστος μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἀγαθότητος, ὅτι ἐὰν διέταξα νὰ λάβωσιν ἐκ τοῦ κήπου τὸν Φαῦνον, ἔθνηκα αὐτὸν εἰς τόπον καταλληλότερον—Ἀλλὰ Θεέ μου! ἀπήντησεν ὁ νέος τεχνίτης, τί θὰ εἶπῃ ὁ ἡγεμὼν βλέπων τὸ εὐτελὲς τοῦτο πρόπλασμα μεταξὺ τόσον ὠραίων ἔργων;—Ὁ ἡγεμὼν σοὶ τείνει τὴν χεῖρά του, λάβε αὐτήν—Ὁ Μ. Ἀγγελος συγκεκινημένος ἔκυψε τὴν κεφαλὴν σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ Δουκὸς—Ἀπὸ τοῦδε, φίλε, θέλεις ζῆσαι εἰς τὸν οἶκόν μου, θὰ ἦται ὁμοτροπέζός μου, παρ' ἐμοὶ θὰ μελετήσῃς καὶ οὐδεμίαν ἔσεται διαφορὰ μεταξὺ σοῦ καὶ τῶν υἱῶν μου· θὰ ἔχῃς μανδύαν ὅμοιον ἐκεῖνῳ ὃν περιβάλλονται κατὰ τὰς ἑορτάς.—Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ νέος, πρὶν ἢ ἀπολαύω τῶν δώρων σου, ἐπέτρεψόν μοι νὰ δράμω πρὸς τὸν πατέρα μου ὅπως τῷ ἀναγγείλω τὴν τύχην μου· μὲ ἀπέβαλε τῆς οἰκίας ὡς παῖδα ὀκνηρὸν καὶ ἀνάξιον· νῦν ἐπιστρέφω ἐν-

πειθῆς καὶ πρᾶος. Εἰς τὸ μέλλον δύναμαι νὰ παρευρεθῶ θαρραλέως πανταχοῦ, ἀφ' οὗ ὁ Λαυρέντιος τῶν Μεδίκων, ὁ πρῶτος τοῦ αἰῶνος ἀνὴρ μὲ καθιέρωσε τεχνίτην.

Καλῶς λοιπὸν, πορεύθητι καὶ λέγε πρὸς τὸν πατέρα σου ὅτι ἡ προστασία μου θέλει ἐκτείνεσθαι ἐφ' ἅπασαν τὴν οἰκογένειάν του· λέγε αὐτῷ προσέτι νὰ προσέλθῃ πρὸς ἐμὲ αἰτούμενος ὅτι πλέον νομίζει κατάλληλον.

Ὁ γέρων Βωναρόττης ἤριστα ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐξ ἧς δὲν ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ υἱοῦ, ὅτε ὁ νέος ὀρμητικῶς ἔκρουε τὴν θύραν. Ὁ γέρων ἔδραμεν ἵνα ἀνοίξῃ, ἀλλὰ βλέπων τὸν Μ. Ἀγγελον, ὃν ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν ἀνεγνώρισεν, ὑπεχώρησεν. Ὁ γέρος, ἀσθμαίνων, πλήρης κονιορτοῦ προσπίπτει εἰς τὰς πατρικὰς ἀγκάλας.—Μακρὰν ἐντεῦθεν, τρισάθλιε, μὴ μοῦ ἄφῃ, υἱὲ ἀνάξιε, μὴ μὲ ρυπάνῃς βορβορέου—Ἐρχομαι ἐκ τῶν ἀνακτόρων τῶν Μεδίκων.—

—Οὐ βούλομαι μαθεῖν πόθεν ἔρχεσαι, ἢ ὅτι πράττεις· εἶχον ἤδη υἱὸν ἐν ᾧ ἔστηρίζετο ἡ ἐλπίς τῆς οἰκογενείας, ἡ τοῦ γῆρατός μου παραμυθία· ἀλλ' οὗτος ὁ ἀχάριστος καὶ παρήκοος υἱὸς δὲν μοι ἀνήκει πλέον, ἐπώλητα αὐτὸν τῷ Σκιρλανδάτῳ ἀντὶ 18 φλωρίων.

—Πρὸς Θεοῦ, ἀκουέ μου, ἐπαναλαμβάνει ὁ νέος, προσπίπτων τοῖς αὐτοῦ γόνασι—Ἀπιστε! ἡ κατοικία σου ἀξία μετὰ τῶν οἰκοδόμων ἐστίν—

Ὁ νέος ἀπεκρίθη ἀλαζονικῶς ἡ κατοικία μου ἐστὶ ἐν τῷ τοῦ Δουκὸς μεγάρῳ, συνδιάγω μετὰ τῶν πρώτων τεχνιτῶν τῆς Φλωρεντίας, εἰμὶ συνδαιτυμὼν τῷ Λαυρεντίῳ τῷ μεγαλοπρεπεῖ.

—Θεέ μου, Θεέ μου! ἔξω φρενῶν ἐστί—Ἀκολούθει μου, πάτερ, καὶ θὰ ἴδῃς. Ὁ Δουξ σὲ περιμένει, καὶ σοὶ προσφέρει ὑπουργημα κατ' ἀρέσκειάν σου.—Ὁ γέρων μᾶλλον ἐκπεπληγμένος ἢ τεθλιμμένος ἔμενε βεβουθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του, ὅτε ὁ νέος ἀπήγαγεν αὐτὸν, παρὰ τὴν θέλησίν του εἰς τὸ τῶν Μεδίκων μέγαρον. Οἱ φύλακες τῷ ἐπέτρεψαν τὴν εἰσόδον· παρὰ τῶν αὐλικῶν ἠξιώθησαν ἀμφοτέροι πολλῶν δεξιῶσεων, καὶ φθάσαντες εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ ἡγεμόνος οὗτος ἐπορεύθη εἰς προῦπάντησιν αὐτῶν λέγων πρὸς τὸν γέροντα· σὰς ἡνό-

3 0 1 3 T A B C A I

ΥΟΙΣΙΟΝΑΘΕΣΥΟΜΗΝΗΘΙΟΒΙΒΗΚΗΤΗΕΙΛΑΘΜΗΑ

ΥΟΙΣΙΟΝΑΘΕΣΥΟΜΗΝΗΘΙΟΒΙΒΗΚΗΤΗΕΙΛΑΘΜΗΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

χλησα ὅπως αἰτήσω τὴν ἄδειαν νὰ μείνῃ μετ' ἐμοῦ ὁ Μ. Ἀγγελος καὶ πρὸς τούτοις ἵνα συγχαρῶ ὑμῖν ἐπὶ τῷ υἱῷ τούτῳ, ὃς τις ἀποθήσεται ὁ πρῶτος τοῦ αἰῶνος τεχνίτης— Ὁ εἰκός μου τῷ ἀνήκει, προτείνετε τοὺς ὄρους· μόνον σὰς παρακαλῶ νὰ αἰτήσητε ὑπὲρ ὑμῶν οἷον δὴποτε ὑποῦργημα ἐπιθυμεῖτε.

—Ὁ γέρον ἀπήντησε στερρᾷ τῇ φωνῇ· διὰ τὸν υἱόν μου φρονῶ ὅτι πέντε δουκάτα κατα μῆνα θὰ ἦσαν πολλά· ὡς πρὸς ἐμέ ὑπάρχει θέσις κενὴ εἰς τὸ τελωνεῖον καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ὑπηρετήσω ἐντίμως.—Θέλετε εἶσθαι πάντοτε πένης ἐκλέγων ἐπάγγελμα τόσον εὐτελές.—Πλεῖον τοῦ δέοντος ἐστὶ πρὸς πατέρα οἰκοδόμου.

(ἔπεται συνέχεια)

Φ. ΔΙ ΜΕΝΤΟΣ.

ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΜΑΣ

Ἀφιερῶται τῷ φίλῳ I. Γ. Τσακκισάνῳ.

*Ah, nella terra
Pure vi han cose che somiglian molto
Alle stelle del cielo.*

De Cesaris.

ΗΣΑΝ πλάσματα ὠραῖα ὡς ἡ ἀκτίς ἐκρινού ἡλίου· ἦσαν νέοι ἄνδρες, ἐνθουσιώδεις ὡς ἡ ἔξαρσις πρώτου ἔρωτος, ἦσαν ἄνδρες σεβαστοί, ἰσχυροὶ ὡς ἐκ τῆς πείρας· ἡ παγερὰ τοῦ θανάτου πνοὴ ἐσβέσεν αὐτοὺς, ἡ δὲ γῆ, ἐσχάτου πένθους πέπλος, καλύπτει τὰ προσφιλῆ ὅσα τῶν.

Εἰσερχόμενος ἐν τῷ ἱερῷ περιβόλῳ ὅπου, ἐντὸς σιγηλοῦ λάκκου κεῖνται τὰ λείψανα ἀνθρώπου ὅστις ἐκινεῖτο καὶ ἐσκέπτετο, ὡς κινεῖσαι καὶ σκέπτεσθαι καὶ σὺ, δὲν αἰσθάνεσαι ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἡδεῖαν τινὰ στοργὴν, μυστηριώδη τινὰ δύναμιν συγκινοῦσάν σε; Εἶναι ἡ φωνὴ τῶν νεκρῶν.—Ἐρωτήσατε τοὺς τάφους καὶ αὐτοὶ θὰ σὰς ἀποκριθῶσιν. Ἀπ' αὐτῶν πνέει πνοὴ ἀγίας ἡδύτης, συμφωνία σοδαρᾶς μελαγχολίας καὶ ὑψηλῆς στοργῆς, ἥτις εἶναι ἡ ἀρμονία τῆς ψυχῆς ἐξαγνισθείσης ἐν τῷ φωτὶ τοῦ ἀπείρου.

Ἐκαστος τύμβος ἔχει καὶ τὴν ἱστορίαν του· μόνος, ἔρημος, ἡμελημένος παρὰ πάντων, ὁ τύμβος οὗτος εἶναι τὸ ἱερὸν μυστικὸν πύκνισμα παραπτωμάτων διὰ θερμῶν ἐξιλασθέντων δακρύων. ὁ ἄλλος ἐκεῖνος

ὁ κεκοσμημένος διὰ στεφάνων πλεχθέντων ὑπὸ ἐρωτευμένης κόρης, ἀφηγεῖται εὐτυχίαν αἰφνης ὑπὸ σκληρᾶς διακοπῆσαν ἀσθενείας· ἐδῶ πτωχὸν θῦμα ἐνδείας καὶ ἱστορία ὀλόκληρος παθημάτων καὶ δακρύων· ἐκεῖ οἱ εὐγενεῖς πόθοι τῆς μεγαλοφυΐας καταπνιγέντες ὑπὸ ἀκαταρχήτου κακοδαιμονίας.

Ὡ, πόσα μυστήρια ὑπὸ τὴν σφραγίδα πτωχῶν σκυρῶν! πόσοι ἀκατάληπτοι πόνοι! πόσαι ἐλπίδες ψευθεῖσαι! πόση γενναία ἀγανάκτησις καταποθείσα, συσταλεῖσα!

Ὡς οἱ ἀστέρες τ' οὐρανοῦ μὲ τὸ ἀλαμπές αὐτῶν φῶς ἐμπνέουσι γαλήνην εἰς τὴν καρδίαν, οὕτως ἡ πνοὴ τῶν, νεκρῶν, ἀποτελουμένη ἐκ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἡρεμίας τοῦ τάφου, μᾶς ἐνισχύει ἵνα ἀγαπῶμεν. Ὅτε θύματα κακοδαιμονίας ἀπελπιζόμεθα ἐκ τῶν ζώντων τότε μακρὰν αὐτῶν ἐν μονήρει σκέψει ἀναπολοῦμεν τοὺς νεκροὺς ἡμῶν, καὶ ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν γλυκαίνει τὴν ἐντὸς ἡμῶν πικρίαν καὶ μᾶς ἐμπνέει εὐγενεῖς αἶσθημα οἴκτου πρὸς τὰς ἀθλιότητας τῶν ἐλεεινῶν, ἡ ἀνάμνησις τῶν νεκρῶν μας, εἶναι εὐσεβὴς αὐρα ἐξυπνίζουσα τὴν πίστιν καὶ βελτιοῦσα ἡμᾶς.

Ἀς ἀγαπῶμεν τοὺς νεκροὺς ἡμῶν καὶ τὴν μνήμην αὐτῶν ὥς περιβάλλωμεν διὰ θρησκευτικοῦ φίλτρου, εἰς αὐτοὺς ἃς ἐμπιστευόμεθα τοὺς πόνους ἡμῶν. Τίς δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὴν παραμυθίαν δάκρυος ἐνμυονώσεως ρεῦσαντος ἐπὶ τοῦτάφου τῆς μητρὸς, τῆς θανούσης φίλης.

Ἀς κοσμοῦμεν δι' ἀνθέων τοὺς τάφους τῶν. Ἐν μέσῳ τοῦ βαθυπρασίνου χρώματος τῆς μελαγχολώδους κυπαρίσσου ἃς προκύπτῃ τὸ ἀβρόν λευκὸν ρόδον, σύμβολον γλυκειᾶς μελαγχολίας, πόνου στοργῆς. Ἐρὸν βεβαίως ἀνάθημα πρὸς τὰς ψυχάς, αἵτινες τοσοῦτον μᾶς ἡγάπησαν ἐδῶ κάτω, εἶναι ἡ τῶν ἀνθέων καλλιέργεια καὶ ἡ εἰρήνη τῆς καρδίας.

Αὐταὶ μετὰ στοργῆς θὰ μᾶς ἐπιβλέπωσι.—«Κατελήφθητέ ποτε ἐν ἐπισήμῳ στιγμῇ αἰφνης ὑπὸ τινος ὀπτασίας, ὑπὸ τινος σκέψεως, ὑπὸ ἀστραπῆς ὑψηλῆς τινος ιδέας ὑπὸ ἀκτίνος φωτεινοτέρας τῆς αἰωνίας ἀληθείας; Ἰσως τὸ μέτωπόν σας ἐλαφρῶς ἐθώπευε πνοὴ τοῦ ὄντος ἐκείνου τὸ ὁποῖον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἡγαπήσατε καὶ παρ' οὗ ἡγαπήθητε. Ἠσθάνθητέ ποτε, καθ' ἣν στιγμὴν μὲ τὴν ψυχὴν ἀσχάλλουσαν πλέον ὥς ἐκ τῶν ἀπογοητεύσεων, ὡς ὑπὸ ψύχους τρέμοντες ἐπλανήσθε ὑπὸ τὴν παγερὰν προσέγγισιν τῆς ἀμφιβολίας, τὴν ταχεῖαν θερμότητα σκέψεως τινος ἀγάπης καὶ πίστεως θερμαίνουσας τὴν καρδίαν σας καὶ νέαν παρέχουσας ὑμῖν ζωὴν; Ἰσως ἦτο φίλημα τῆς μητρὸς σας, τὴν ὁποῖαν θανούσαν ἐθρῆνετε, καὶ ἥτις ἐμειδίξεν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σας. Οὗτο λέγει ὁ Μαρτίνος.

Ἐνθυμώμεθα τῶν ἡμετέρων νεκρῶν, εἶναι πολλοὶ καὶ διὰ πολλῶν ἐκοσμοῦντο ἀρετῶν· ἐνθυμώμεθα αὐ-

τῶν παρὰ τὰς ἡρέμους ἐστίαις, ἐν τῇ φιλοστοργῇ ἡρεμία τῶν οἰκογενειακῶν συνδιαλέξεων. Καὶ ἀποῦ εὐλικρινῇ ἀπονεύμενον σεβασμὸν πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς ἡμῶν συγγενεῖς, πρὸς τοὺς φιλάτους φίλους, ἃς ὑψώσωμεν τὴν διάνοιαν πρὸς τὸν τάφον τῶν γενναίων ἐκεῖνων ψυχῶν, αἵτινες τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἀνέθηκαν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀληθείας. Ὡ, πόσων τοιούτων ἀναμνησκόμεθα!

Μητέρων, αἵτινες ἐν τῇ στενώσει τῆς ἀπελπιστικωτέρας δυστυχίας ἀλώθητον ἐτήρησαν τὴν συνειδησιν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα καθηκόντων συζύγων, αἵτινες ἄγνωστοι μάρτυρες, μετὰ τοῦ συζύγου συνεμερίσθησαν τὴν ἐξορίαν καὶ τὴν φυλακὴν καὶ ἐκ τῶν μακρῶν παθημάτων καταβληθεῖσαι ἀπέθανον· ἀνδρῶν, οἵτινες ὑπὸ τῆς αὐταπαρνήσεως ἐνισχυόμενοι, ὑπὲρ τῆς εὐημερίας ἄλλων τὸ ἴδιον ἐθυσίασαν συμφέρον, οἵτινες ἐξῆσαν ἀπηνῶς καταδιωκόμενοι καὶ ἐκλείσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγαπῶντες καὶ συγχωροῦντες. Ὡ! ἀναμνησκόμεθα αὐτῶν, τὰ δὲ ὀνόματά των ἔστωσαν σεβαστὰ, εὐσεβὲς παράδοσις.

(ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1439

γενομένης Ἑνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν

ΤΝΩΣΤΟΝ ἐστὶν ὅτι τὰ διαχορίζοντα τὰς δύο Ἐκκλησίας αἷτια εἰσὶ μὴδαμινὰ καὶ ὅλως ἀσήμαντα, ἀναπτυχθέντα ἐπ' ὀλίγον μόνον καὶ μόνον ὡς ἐκ τῆς ἐπιμόνου ἀντιδράσεως τῶν κληρικῶν ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν. Πολλὰκις ἐγένοντο ἀπόπειραι πρὸς συνένωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, καὶ ἐν ἔτει 1439 ἐν Φλωρεντίᾳ συνήλθε σύνοδος συγκεκριμένη ἐκ τοῦ Σ. Πάπα Εὐγενίου Δ', τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Παλαιολόγου καὶ πλείστων ἀντιπροσώπων Πατριαρχῶν καὶ Καρδινάλιων. Πολλὰ συνευζητήθησαν ἐμβριθῶς ἐν πολλαῖς συνεδριάσεσι κατὰ τὴν σύνοδον ἐκείνην, τὰ δὲ ἐπισημότερα γεγονότα ἀναφαίρονται ἐν τῷ συνταχθέντι πρωτοκόλλῳ, ὅπερ καὶ ἐν περιλήψει κατὰ τοιοῦτον, καθόσον ἐξ αὐτοῦ πασιφανῶς ἐξάγεται ἡ ἀγαθὴ προαίρεσις τῶν συνελθόντων καὶ ἡ ἐλαχίστη διάστασις, ἥτις χωρίζει τὰς δύο ταύτας ἀδελφὰς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ ἑνωσις ἐγένετο, χαρὰ δὲ καὶ ἀγαλλίασις κατέλαβε τὸν κόσμον. Κατὰ τὴν 4ην Ἰουλίου 1439 ἐν τῷ ἐν Φλωρεντίᾳ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου συνήλθον ἅπαντα τὰ μέλη καὶ ὑπεβλήθη προ-

τόκολλον, ὅπερ τὴν ἐπομένην ἦν Ἰουλίου ὑπέγραψαν ὁ τε Σ. Πάπας καὶ λοιποὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ δυτικοῦ καὶ ἀνατολικοῦ κλήρου. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν 6 Ἰουλίου 1439 ὁ τε Σ. Πάπας Εὐγένιος ὁ Δ. καὶ οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι καὶ Καρδινάλιοι, ἐνδεδυμένοι τὰς ἐπισημότερας αὐτῶν στολὰς ἐν τῷ ἐν Φλωρεντίᾳ ναῷ τῆς Ἁγίας Μαρίας (Santa Maria) ἔψαλλον δοξολογίαν (Te Deum) εὐχαριστοῦντες τὸν Ὑψίστον ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ ταύτῃ συμφιλιώσαι καὶ ἀνεγνώσθην μεγαλοφώνως εἰς ἐπήκουον πάντων τὸ ἔγγραφον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ Σ. Πάπα Εὐγενίου Δ, τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Παλαιολόγου, τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Πατριαρχῶν, τῶν Καρδινάλιων καὶ ὅλου τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ δυτικοῦ κλήρου τοῦ παρόντος ἐν τῇ οἰκουμένη ἐκείνῃ συνόδῳ. (Actes du Concile général de Florence. Tom. I. pag. 663). Ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Βησαρίων τὸ ἀνέγνωσεν ἐλληνιστὶ καὶ ὁ Καρδινάλιος Ἰούλιος λατινιστὶ. Ἐυφραίνεσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιέσθω ἡ γῆ, λέγει τὸ πρωτόκολλον, ἀφῆρηται μὲν γὰρ τὸ μεσόταχον τὸ τὴν δυτικὴν καὶ ἀνατολικὴν διαίρουσιν ἐκκλησίαν, εὐφραίνεσθω καὶ ἡ μήτηρ ἐκκλησία τὰ ἑαυτῆς τέκνα μέχρι τοῦδε πρὸς ἄλληλα στασιάζοντα εἰς ἐνόττητά τε καὶ εἰρήνην ἥδη ἐπανιόντα ὁρῶσα, καὶ ἡ πρόφη ἐπὶ τῷ χωρισμῷ αὐτῶν πικρότατα κλαίουσα ἐκ τῆς νῦν αὐτῶν θαυμαστῆς ὁμονοίας σὺν ἀνεκφράστῳ χαρῇ τῷ παντοδυνάμῳ εὐχαριστεῖτω θεῷ. Πάντες συνευφραίσθωσαν οἱ πνιχτοὶ τῆς οἰκουμένης πιστοὶ καὶ τῷ ἀπὸ Χριστοῦ ὀνόματι κεκλημένοι τῇ μητρὶ τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ συναγαλλέσθωσαν.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος)

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΤΕΡΤΣΕΤΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

διήγημα

(συνέχ. καὶ τέλος.)

Ἐάσωμεν λοιπὸν χαίρειν τὸν Λιβέριον Γερακάρων. Ἡμεῖς ἐνδιαφέρει μόνον ἡ τύχη τῆς Ἀναστασίας. Ἀνάστα, τίς τις γὰρ φωνάζει, πόσον κατέπληξεν αὐτὴν τὸ γεγονός ταῦτα. Ἐκλαυσεν πὸ μέγα ὄνειρον ὅπερ τόσον αἰφνιδίως διελύθη ἐθρόνησε διὰ τὴν φρενεπῆτην, ἥτις ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐφενάκιζεν. Ἐκεῖνο

ἔπερ ἐξέλαθεν ὡς ψυχὴν οὐδὲν ἄλλο ἦτο εἰμὴ ἐρωμερὸς κἀνθαρσος. Ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ἠγάπησεν ἦτο ἄνθρωπος ποταπὸς χαμερπῆς ἄνευ καρδίας.

Τὸ μέγιστον μέρος τῆς περιουσίας τῆς ἐλαβε φεύγων μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἄρπαξ σύζυγος· ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως ἐσκέφθη ἡ Ἀναστασία. Ἐσκέφθη μόνον καὶ ἐλυπήθη διὰ τὸν ἀπολεσθέντα ἔρωτά της· οὕτω τοῦλάχιστον ἐθεώρει αὐτὸν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας. Ἀλλ' ὁ καιρὸς παρερχόμενος διέλυε τὴν πλάνην. Ἄν καὶ περιφρονοῦσα ἦδη καὶ ἀπαξιοῦσα σκέψεως τὸν εὐτελεῖ ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ἐν τούτοις ἐξηκολούθει νὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Ἡ ἀπόφασις αὐτῆς ἐγένετο στερεὰ, ὡς εἶχε γίνῃ καὶ πρὶν μηχανευθῇ τὸ ὀλέθριον ἐκεῖνο σχέδιον ὁ κανοῦργος Μανιάτης. Ἐθεώρησεν ἑαυτὴν χήραν, περιώρισε τὰ ἔξωδὰ της καὶ ἐζῆ ἐν τῇ στερόσει παραμυθουμένη πάντοτε ὑπὸ τῆς καλῆς Κουζηνῆς ἥτις καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ δὲν ἐγκατέλιπε τὴν ἀνεψιάν της.

Τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ἀμαυροῖ τὸν φθόνον. Αἱ φαναριώτισσαι, αἵτινες πρότερον ἐχαιρεκᾶκουν διὰ τὸν ἐπιβληθέντα τῇ Ἀναστασίᾳ γάμον, ἦδη συνεπόνουν αὐτῇ καὶ συνεκινούντο διὰ τὸ πάθημά της.

Μετὰ ὀκτὼ μηνῶν περιοδεῖαν ἀνὰ τὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γενέτειράν ὁ Ἀλέξανδρος, κάλλιστα μὲν ἔχων κατὰ τὸ σῶμα, συρόμενος ὁμως ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ ἐπανίδῃ καὶ πάλιν ἐκεῖνην, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τῷ θορύβῳ τῶν ταξειδίων καὶ τῇ ἀλλεπαλλήλῳ μεταβολῇ θεαμάτων καὶ τέρψεων δὲν κατόρθωσε νὰ λησμονήσῃ. Επέστρεψε καὶ ἔμαθε τὰ πάντα.

Εἶδεν αὐτὴν τὴν πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν χαρίεσσαν, ροδινὴν, τρυφεράν ἀλλὰ καὶ μογαλοπρεπῆς νεκνίδα ἐπανεβλίπε καταβεβλημένην ἐκ τῶν θλίψεων, ὠχρὰν, μελανείμενα, χήραν συγχρόνως καὶ ὑπανδρον γυναικα. Τὰ δάκρυα εἶχον θολώσει τὴν λάμψιν τῶν ὀφθαλμῶν της, τὸ ὠραῖον τῶν παρειῶν της χροῶμα εἶχεν ἐξαφανισθῇ ὑπὸ τὴν ἀσθενικὴν ὠχρότητα καὶ ἡ ἐπηρμένη αὐτῆς ὄρωρς εἶχε ταπεινωθῇ ὑπὸ τῶν ἐπελθόντων αὐτῇ συμβαμάτων. Καὶ ἐν τούτοις ἦτο ἀκόμη ὠραία· οἱ πόνοι οἱ ἐπίγειοι δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἐξαφανίσωσι τὸ οὐράνιον κάλλος.

Ἐπὶ τῇ θεᾷ αὐτῆς ὁ Ἀλέξανδρος ἠσθάνθη ἀναγεννώμενον μετὰ διπλάσιας δυνάμεως τὸ βαθὺ πρὸς αὐτὴν πάθος του. Πόσον αἱ δύο αὗται ὑπάρξεις ἦσαν πεπλασμέναι ἵνα συνενωθῶσι καὶ πόσον εὐτυχεῖς θὰ ἦσαν ἐὰν ἠγαπῶντο ἀμοιβαίως μετ' ὅλην τὴν ἀγνότητα καὶ τὸ αἶσθημα ὑπερ ἐνέκλειον αἱ καρδίαι των.

Ἀλλὰ δὲν συνεννοήθησαν καὶ ἐξεστὶν εἶον κακοδαίμονα.

Δι' ἐπιστολῆς του ὁ Ἀλέξανδρος προσέφερεν εἰς τὴν Ἀναστασίαν τὴν καρδίαν του, τὰ πλούτη του καὶ τὸ ὄνομά του ἐὰν ἐδέχετο νὰ γίνῃ ἰδική του. Δὲν ἐζήτηε παρ' αὐτῆς τὸν ἔρωτα ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον εἶχε πρὸς τὸν πρῶτον αὐτῆς σύζυγον τῇ ἐζήτηε μόνον τὴν φιλίαν της, τὴν ἐκτίμησίν της, τὴν ἀδελφικὴν της ἀγάπην. Ὁ Πατριάρχης, προσέθετεν, ἦν ἔτοιμος ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ δώσῃ αὐτῇ τὸ διαζύγιον. Ἠλπίζεν ὅτι δὲν θέλει ἀρνηθῇ τὴν τελευταίαν ταύτην χάριν ἵνα ἀποδώσῃ τὴν εὐτυχίαν εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἔνεκα τῆς καλλονῆς της, ἀπώλεσε τὴν γαλήνην τοῦ βίου του.

Τοιαῦτα περιεῖχεν ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Τὶ θὰ ἔπραττε πᾶσα ἄλλη εἰς τὴν θέσιν τῆς Ἀναστασίας; Ἀγνοοῦμεν. Ἐν τούτοις ἐκεῖνη δὲν συνήνεσε. Δὲν τὸ ἔπραξεν ἀλλὰ προὔτιμησε νὰ μείνῃ πιστὴ εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἐδηλητηρίασε τὰς πρώτας τῆς νεότητός της ἡμέρας καὶ ὅστις ὑπῆρξεν ὁ αἴτιος τῆς προώρου ἐκλείψεως τοῦ ἀστέρος τούτου καλλονῆς.

Ναὶ, τῆς ἐκλείψεως.—Διότι ἡ Ἀναστασία δὲν ἐπέζησε πολὺ μετὰ ταῦτα, ἀλλ' ὡς ἄστρον ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῆς ἡούς, ἐμαράνθη ὠχρίασε καὶ ἐθεσέθη μετ' ὃν ἔρωτα τοῦ Λιμπεράκη εἰς τὴν καρδίαν.—Ἀπέθανεν ἐκ μαρασμοῦ.

Καὶ ἐν τούτοις κατηγοροῦσι οἱ ἄνδρες τὰς γυναῖκας ἐπὶ ἀπιστίᾳ.

Α. Σ. ΜΑΤΕΣΙΣ.

II. ΧΙΩΤΟΥ

χειρόγραφον μνημονεῦον θησαυρόν
κρυφθέντα ἐν Μονεμβασίᾳ
ἐπὶ τοῦ πολέμου τῶν 1716.

Ὁ δικηγόρος Νικόλαος Μινῶτος πρὸς τοῖς πολλοῖς βιβλίοις, τὰ ὅποια ἐδώρησεν ἡ Δέσχη ὁ «Ζάκυνθος» εἰς τὴν βιβλιοθήκην Ζακύνθου μοι ἐνεχείρησεν καὶ τὸ ἐξῆς χειρόγραφον εὑρεθὲν ἐν τοῖς οἰκογενειακοῖς του ἐγγράφοις ὅπως διασώζεται μετὰ τῶν ἄλλων χειρογράφων τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης. Ἡ ἐπιστολὴ δὲ τοῦ Κυρίου Μινώτου διασαφίζει τὸ ὄνομα τοῦ γράψαντος, τὴν χρονίαν καὶ τὸ ἀντικείμενον.

Ζάκυνθος τὴν 14 Μαΐου 1886.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

Φίλε Κ. Π. Χιώτη

ἐπὶ τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ.

Εὑρον μεταξὺ διαφόρων ἐγγράφων τέσσαρας σ-

λίδας γεγραμμένας εἰς τὴν τότε καθομιλουμένην ἐν-
ταῦθα γλώσσαν, ὑπὸ τοῦ Κανονικοῦ (α) Ἀλεξάνδρου
Ρώσση. Εἰς τὴν πρώτην σελίδα εἶναι γεγραμμένη
μνεῖα περὶ ἐνὸς θησαυροῦ εἰς τὸ φρούριον τῆς Μο-
νεμβασίας. Ἐγράφη κατὰ τὰ ἔτη 1792. Εἰς τὰς
ἄλλας σελίδας εἶναι σημειωμένα διάφορα συμβάν-
τα περὶ σταφίδος καὶ ἐτέρων καρπῶν τῆς νήσου,
διάφοροι συμβουλαὶ καὶ εὐχαὶ ἐνὸς καλοῦ ἀνθρώπου
καὶ παραγγελίαι διάφοραι περὶ γεωργικῆς. Ἐγρά-
φησαν ἅπαντα ἀπὸ τὰ ἔτη 1784—1822. Σὺς πέμ-
πω τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὅπως συγκαταλεχθῇ καὶ
διασώζηται μετὰ τῶν ἄλλων τῆς βιβλιοθήκης. Εἴ-
ναι περιέργον τὸ ἔγγραφον διὰ τὸν μῦθον τοῦ θη-
σαυροῦ.

Σὲ ἀσπάζομαι ὁ φίλος σας

Νικόλαος Μινώτος.

Α.

χειρόγραφον μνεῖα θησαυροῦ.

1792 Μαΐου 15 γράφω τὸ παρὸν διὰ νὰ ἤθε-
λε ἐξεκουρισθῇ (1) εἰς κάθε καιρὸν, οὗτινος μέλλει
νὰ λάβῃ ἐτοῦτο τὸ καλὸ μὲ τὸ νὰ παρῇ ὁ τόπος
ἀπὸ Χριστιανόν· καὶ ἐτότε, ὅποιος θελήσῃ μὲ με-
γαλῶτα τὴν τέχνην, νὰ πᾶν νὰ νοικιάσῃ τὸ παρὸν
σπῆτι καὶ περιβόλι, παγαίνοντας εἰς τοῦτον τὸν τό-
πον. Ὅμως, ἀκούσθε κληρονόμοι διὰ ἐνθύμησι. Κου-
βεντιάζοντας μὲ ἓνα ὀνομαζόμενον Γιαννάκη Πιτό-
ρον εἰς τὴν Ζάκυνθον στὴν σκοντράδα (2) τοῦ ἀγί-
ου Νικολάου τῶν Γερόντων κοντὰ εἰς τὸ καμπανα-
ρίο τοῦ αὐτοῦ ναοῦ, μοῦ εἶπε πῶς ἔλαβε μία πα-
ραγγολὴ ἀπὸ μία γυναῖκα Δαντόλου, ἡ ὁποία φα-
μηλίᾳ ἐκατοικοῦσεν εἰς τὸν Μωρέα στὴν χώρα τῆς
Μονεμβασίας εἰς τὸ κάστρο. Ὁ ὁποῖος Πιτόρος πα-
ρακαλεσθεὶς ἀπὸ τὴν αὐτὴν φαμελίᾳ ἐπῆγεν εἰς τὴν
αὐτὴν χώραν ἀπόστα (3). Καὶ ἐμπαίνοντας ἀπὸ τὴν
στεριὰν εἰς τὸ κάστρο ποῦ εἶναι περ τρεμοντάνα (4)
παγαίνοντας στὴν ρούγαν περ πονέντε εἰς καμπόσον
διάστημα, βρέσκεis ἓνα παλάτι μεγάλο μὲ ἓνα πε-
ριβόλι γεναμένο ἀ σκάλες (5) καὶ κάθε σκάλα ἔχει
καὶ τὴν λίμνην του. Τὸ σπῆτι ἔχει ἓνα πόντεγο ἡ-
γουν σάλα, μὲ πέντε κάμεραις κάθε μερία, καὶ τὸ
ἀπάνου ἀπαρταμέντο (6) ἔχει δέκα κάμεραις. Ἀπ’
ἐξω ἀπὸ τὸ πορτόνι (7) βλέπεις μίαν Ἄρμα (8) μὲ
δύο κρίνους καὶ ἀποκάτου ῥιγάδα ἤγουν δάμα. Ὅ-
λαις πόρταις καὶ παραθύροις εἶναι μὲ κολόναις μαρ-
μαρέναις, ἀνώφιλια καὶ κατωφίλια μονοκόμματα.

[α] Κανονικὸς λέγεται ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἀξιωματικὸς
τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἱερεὺς.

(1) ἐκτελεσθῇ—(2) περιοχὴν—(3) ἐπὶ τοῦτω—(4) πρὸς
βορᾶν—(5) κλιμακῶδην—(6) δῶμα—(7) Πυλῶν—(8) οἰ-
κίστημον.

Μπαίνοντας εἰς τὸ αὐτὸ παλάτι, βρέσκεis μία θρύ-
ση μὲ μία χοντρή κάνουλα, ποῦ τρέχει νερὸ, καὶ
εἰς τὴν γῆν ἔχει μία σγοῦρνα (9) εἰς τὸν πάτον τρού-
πια, ποῦ περνάει μὲ κανάλια τὸ νερὸ στὸ περιβόλι.
Ἐκεῖ βλέπεις χάμου εἰς τὴν γῆν ἤγουν στὸ σαλί-
τζο (10) ἓνα μάρμαρο τοῦ μακροῦ ὡς μία ἡμισυ ὀ-
ρία, καὶ τοῦ χόντρου δάκτυλα 4. Τὸ αὐτὸ μάρμαρο
ἔχει δύο κουλούρια προύντζινα διὰ νὰ σέρονται. Μὰ
πέρονοντας τὸ αὐτὸ κάστρο οἱ Τοῦρκοι, ἔτσι οἱ νοικο-
κυραῖοι τοῦ σπιτιοῦ τὰ ἐτζάκισαν τὰ αὐτὰ κουλού-
ρια διὰ νὰ μὴ γνωριστῇ, καὶ ἐκλείσαν [ταῖς τρούπαις
καὶ τὸν γύρον τοῦ αὐτοῦ μαρμαροῦ μὲ στᾶχτη ἀ-
σθέσση καὶ πορτζολάνα μὲ τὰ χέρια τους, καὶ φρί-
νονται ἡ δακτυλικίς. Τὸ αὐτὸ μάρμαρο ἔχει μία
τέχνη ὅπου εἶναι ὅτι δὲν ἀσικόνεται, μόνον σκοτάν-
τας το μὲ ἀργάνια (11, τρέχει τὸ μάρμαρο ἐμπρὸς
ἔτσι γεναμένο ἀπόστα (12) καὶ ἀνοίγει μὲ εὐκολίᾳ,
τόμου (13) εἶχε τὰ δύο ἀνέλα, ποῦ ἐδγαλιν. Ὅμως
ἀνοίγοντας τὸ βλέπεις δελόγγου (14) ἓνα χάος, ὅπου
αὐ εἶχαν διὰ κρυψίωνα, καὶ ἐκεῖνο εἰς καιρὸν αἰχμα-
λωσίας τοῦ αὐτοῦ κάστρου. Οἱ αὐτοὶ Δανδολαῖοι οἱ
νοικοκυραῖοι τοῦ αὐτοῦ σπιτιοῦ ἐβαλιν ὅλον τους τὸ
ἀσημοχρύσαφο μέσα, καὶ ἐτράβιζαν τὸ μάρμαρο καὶ
ἐτζάκισαν τὰ κουλούρια, καὶ τὸ ἔφραζαν μὲ τὰ δάχ-
τυλά τους, ὡς ἄνωθεν εἶπαμεν. Μοῦ εἶπαν πῶς ὅλα
τὸ αὐτὸ ἀσημοχρύσαφο νὰ εἶναι 15 χιλιάδες τζε-
κίνις. Τοῦτο εἶναι εἰς τὸ κάστρο τῆς Μονεμβασίας.
Καὶ ἡ αὐτὴ ἀνοτασιὸν (15) ἃς εἶναι κρυφὴ, καὶ
ἃς μὴ κυβεντικιστῇ, μόνον ἃς τὸ ξεύρουν οἱ κλη-
ρονόμοι διάδοχοί μας, ἂν τοὺς μέλλῃ μὰ μὲ μεγά-
λη φρονιμάδα καὶ τέχνη διὰ νὰ μὴ τοὺς προξενή-
σῃ καμία ζημία καὶ κἄνω τέλος ἀπεθυμῶντας σας
πᾶσαν εὐτυχίαν. Ἀμήν.

ΚΑΝΟΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕ ΡΩΣΗΣ.

ἔγραψα τὸ παρὸν.

(ἔπεται συνέχεια)

EMMEINA

(ἐκ τῶν τοῦ Alfred de Musset

Μετάρρασις

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΑΝΕΣΗ.

Μεταξὺ τῶν συχνάζόντων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δὲ
Μισσὸν ἦτο ὁ νέος εἰς ὀνομαζόμενος Γκιλδερτ. Γνωρί-

(9) δεξιμένη—(10) λιθόστρωτον—(11) ἐργαλεῖα—
(12) ἐξέστιν—(13) ὑπόταν—(14) παρευθὺς—(15) ση-
μειώσις.

ζω κυρία ότι όμιλών εις ύμᾱς περί τούτου ἐγγίζω
εὐαίσθητον χορδὴν, καὶ δὲν γνωρίζω πῶς ν' ἀποφύ-
γω.

Ἦρχετο πρὸ ἑξ μηνῶν ἀπαξ ἡ δις τῆς ἐβδομάδος
παρὰ τῇ κομῆσῃ καὶ ἐκεῖνο ὅπερ δι' ἐκείνην ἡσθάνε-
το ἴσως δὲν πρέπει νὰ ὀνομασθῇ ἔρως· ὅ,τι δῖπότε
καὶ ἂν εἶπον ὁ ἔρως εἶνε ἡ ἐλπίς, καὶ ὅποιανδῆποτε
ιδέαν εἶχον περὶ τῆς Ἑμμελίνας· οἱ φίλοι τῆς, καὶ
ἐὰν αὕτη ἐξ ἀγάπης πρὸς τούτους ἐνεπνέετο, ἡ διαγωγή
τῆς καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς, δὲν τῇ επέτρεπον νὰ τοὺς
ἐνθαρρύνῃ. Οὐδέποτε ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Δὲ Μαρσάν ὁ
Γκίλμπερτ ἀπηύθυνεν ἐκυτῷ τοιαύτας ἐρωτήσεις.
Συνεπάθει πρὸς τὴν Ἑμμελίαν διὰ τὴν συναναστρο-
φὴν τῆς, διὰ τὸν τρόπον τοῦ θεωρεῖν, διὰ τὰς διαθέ-
σεις τῆς, διὰ τὸ πνεῦμα τῆς, διὰ τὴν ὀλίγην πονη-
ρίαν τῆς, ἥτις εἶνε τὸ ἐλαττήριον τοῦ πνεύματος. Ἀ-
πεμακρύνετο ἐκείνης, καὶ ἐν βλέμμα, ἐν μειδίαμα,
μυστικὴ τις καλλονὴ ἦν διείδεν, τί δὲν γνωρίζω, μυ-
ρίαι ἀναμνήσεις, τὸν κατελάμβανον καὶ τὸν παρηκο-
λοῦθουν ἀκαταπαύστως ὡς τεμάχια μελωδίας ἐξ ὧν
δὲν δύναται τις ν' ἀποσπασθῇ κατόπιν μουσικῆς ἐσπε-
ρίδος· ἀλλ' ὅταν τὴν ἐβλεπεν ἐπανεύρισκε τὴν γαλή-
νην, καὶ ἡ εὐκολία ἦν εἶχε νὰ τὴν βλέπῃ συχνάκις,
τὸν ἐμπόδιζεν ἴσως νὰ ἐπιθυμῇ περισσότερον, διότι
ἐνίοτε χάνων τις ἐκείνους οἷς ἀγαπᾷ αἰσθάνεται πό-
σον τοὺς ἠγάπα.

Πορευόμενός τις τὴν ἐσπέραν παρὰ τῇ Ἑμμελίᾳ
τὴν εὗρισκε σχεδὸν πάντοτε περιστοιχιζομένην· ὁ
Γκίλμπερτ δὲν ἔφθανε σχεδὸν ἢ κατὰ τὴν δεκάτην ὥ-
ραν, καθ' ἣν στιγμὴν ἦτο τὸ περισσότερον πλῆθος
συνηγμένων καὶ οὐδεὶς ἔμενε τελευταῖος· ἐξήρχοντο
ὁμοῦ ἅπαντες τὸ μεσονύκτιον, ἐνίοτε θραδύτερον, ἐ-
ὰν εἶχον διάθεσιν νὰ εἰπῶσι διασκεδαστικὴν τινα ἱ-
στορίαν διαρκούντων ἑξ μηνῶν, παρὰ τὴν ἐπιμέλει-
άν του περὶ τῆς κομῆσῃς ὁ Γκίλμπερτ. δὲν ἔσχε οὐ-
δέποτε συνέντευξιν μετ' ἐκείνης. Τὴν ἐγνώριζεν ἐν
τούτοις κάλλιστα καὶ ἴσως περισσότερον τῶν οἰκείων
τῆς, εἴτε ὑπὸ φυσικῆς τινος ὀξύτητος, εἴτε ὑπὸ ἄλ-
λης τινὸς αἰτίας ἦν πρέπει νὰ εἰπῶ. Ἠγάπα τὴν
μουσικὴν ὡς ἐκείνη, καὶ ὡς κυριεύουσα τις ἐπιθυμία ἐκ-
φράζει πολλά, ἐντεῦθεν τὴν ἐμάντευσε. Ἐὰν ἐπαρου-
σιάζετο φράσις ἐρωτικοῦ ἄσματος, ἢ τεμάχιον μέλους
Ἰταλικοῦ, ἦτο δι' ἐκείνον ἡ κλεῖς ἐνὸς ὁπασαυροῦ με-
τὰ τὸ τέλος τοῦ ἄσματος παρεθέρει τὴν Ἑμμελίαν,
καὶ σπανίως οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν συνήντων τοὺς ἐ-
δικούς του. Προκειμένου περὶ νέου τινὸς βιβλίου ἢ πε-
ρὶ τινος τεμαχίου παραστάτος τὴν προτεραίαν, ἐὰν ὁ
εἰς εἶλεγε τὴν ιδέαν του, ὁ ἕτερος ἐπεδοκίμαζε διὰ
συμμεῖου τῆς κεφαλῆς· ἐπὶ ἐνὸς ἀνεκδότου συνέβαινε
ταυτοχρόνως νὰ γελῶσι, καὶ συγκινητικὴ διήγησις ὡ-

ραίας τινὸς πράξεως, τοὺς ἔκαμνε νὰ παρεκτρέπωσι
τὰ βλέμματα ταυτοχρόνως φοβουμένους μήπως προ-
δώσωσι ζωηροτάτην συγκίνησιν. Διὰ νὰ ἐκφράσω πάν-
τα, σὲ λίγα λόγια ὑπῆρξε μετὰ τῶν συμπά-
θεια. Ἀλλὰ θὰ εἴπητε ὅτι εἶνε ἔρως. Ἰπομονὴ κυ-
ρία δὲν εἶνε ὥρα ἀκόμη.

Ὁ Γκίλμπερτ. ἐπορεύετο συχνάκις εἰς τὸ θέατρον
καὶ ἤκουεν ἐνίοτε μίαν πράξιν ἐν τῷ θεωρείῳ τῆς
κομῆσῃς. Κατὰ σύμπτωσιν παρίστατο ἐπὶ ὁ Δὸν Ζου-
άν, καὶ ὁ Δὲ Μαρσάν ἦτο ἐκεῖ. Ἡ Ἑμμελίνα ὅταν
ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς τριωδίας, παρεθέρει εἰς τὴν πλευράν
τῆς, καὶ ἐνεθυμεῖτο τὸ ρινόμακτρόν τῆς, ἀλλὰ κατὰ
τὴν φορὰν ταύτην, ἦτο ἡ σειρὰ τοῦ Γκίλμπερτ νὰ ὀ-
νειροπωλῇ· εἰς τοὺς φθόγγους τῆς βαρυφωνίας, καὶ τῆς
μελαγχολικῆς ἀρμονίας ὅλη ἡ ψυχὴ του ἦτο ἐπὶ τῶν
χειλέων τῆς δεσποινίδος Sontag, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ
του ἐσπινθίζον. Ἐπὶ τοῦ ὀλίγου χλωμοῦ προσώπου
του σκιαζομένου ὑπὸ μελανῶν μακρῶν τριχῶν, ἀνεγί-
νωσκεῖς τὴν ἡδονὴν ἣν ἡσθάνετο· τὰ χεῖλη του ἦσαν
ἡμίανοικτα, καὶ ἡ χεὶρ του τρέμουσα ἐκτύπα ἐλαφρῶς
τὸν χρόνον ἐπὶ τοῦ θεωρείου. Ἡ Ἑμμελίνα ἐμειδία-
σε, καὶ κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν ἀναγκάζομαι νὰ
ὁμολογήσω, ὅτι ὁ κόμης καθήμενος εἰς τὸ βάθος τοῦ
θεωρείου ἐκοιμᾶτο βαθέως.

Εἰς τοιοῦτου εἶδους συμβῶντα ἐδῶ κάτω, τόσα ἐμ-
πόδια ἀνθίστανται, ὥστε ταῦτα δὲν εἶνε ἢ συμπτώ-
σεις, αἰτίαι, δι' αὐτὸ τοῦτο, ἐγγαράσσονται βαθύτε-
ρον, καὶ ἐγκαταλείπουσι διαρκεστέρας ἀναμνήσεις. Ὁ
Γκίλμπερτ δὲν ἐδίσταζε περὶ τῶν μυστικῶν τῆς Ἑμ-
μελίνας σκέψεων, ὑπῆρχον ὅμως ἡμέραι τινὲς καθ' ἃς
ἐζήτηε εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του, ἐὰν ἡ κόμησ-
σα ἦτο εὐτυχῆς, ἐρωτῶν ἑαυτὸν δὲν τὸ ἐπίστευε, ἄλ-
λ' ὅταν ἐσκέπτετο οὐδὲν πλέον ἐγίνωσκε. Βλέπον-
τες σχεδὸν τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους, καὶ ζῶντες ἐν τῷ
αὐτῷ κόσμῳ εἶχον ἀμφοτέροι μυστίας περιστάσεις νὰ
γράφωσι διὰ μικρὰς αἰτίας ἀδιαφόρους ἐπιστολάς ὑ-
ποτεταγμένας εἰς τοὺς νόμους τῆς ἐθιμοτυπίας, εὗρι-
σκον πάντοτε μέσον νὰ ἐγκλεισῶσιν ἓνα λόγον, ἓνα συλ-
λογισμόν ὅστις ἐδίδεν ὕλην ὀνειροπολημάτων. Ὁ Γκί-
λμπερτ συχνάκις παρεδίδετο πρωῒαν ὀλόκληρον εἰς ἐ-
πιστολὴν τῆς Δὲ Μαρσάν ἠνεωγμένην ἐπὶ τῆς τραπέ-
ζης καὶ ἄκων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐρριπτεν ἐπὶ ταύ-
της τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ ἐξημμένη φαντασία του τὸν
ἔκαμνε νὰ ζητῇ ιδιάζουσας ἐννοίας εἰς ἀσήμαντα πράγ-
ματα. Ἡ Ἑμμελίνα ὑπέγραφε ἐνίοτε Ἰταλιστὶ *Vos-
trivista*, καὶ τοῦτο δὲν ἦτο ἢ τύπος φιλικὸς ὀ-
μῶς ἐπὶ νευλάμβανεν ὅτι ἡ λέξις αὕτη θέλει νὰ εἴπη
«Ὁ λη ἐδὲ τὴν ἡσού»,

Ἀντὶς ἀνευ καλλῆς περιουσίας ὡς ὁ δὲ Σοργύ, ὁ
Γκίλμπερτ ἀπέκτησεν ἐρωμένης. Μακρὰν τοῦ νὰ ἔχῃ

διὰ τὰς γυναῖκας πρόσχημα περιφρονήσεως, ἐσκέπτετο περὶ τούτων κατ' ἴδιον τρόπον, καὶ ἡ κόμησσα δὲ Μαρσάν τῷ ἐφαίνετο μία ἐξαίρεσις. Βεβαίως πολλαὶ γυναῖκες εἶνε συνεταί· ἀπατῶμαι κυρία εἰσὶν ὅλαι, ἀλλὰ διαφέρουσι κατὰ τὸν τρόπον τοῦ εἶναι. Ἡ Ἑρμελίνα εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς πλουσίᾳ, ὡραία, ὀλίγον κατηρῆς, ἐνθουσιαζομένη εἰς τινὰς στιγμας, ἀμέριμνος καθ' ὑπερβολὴν εἰς ἄλλας περιστάσεις, περιστοιχιζομένη ὑπὸ καλλίστων συναναστροφῶν, πλήρης πνεύματος, ἀγαπῶσα τὰς διασκεδάσεις, ἅπαντα ταῦτα ἐφαίνοντο τῷ νέῳ παρὰδοξα συνέσεως στοιχεῖα, «Ἐκείνη εἶνε ὡραία καὶ ὁμοῦ! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, περιπατῶν κατὰ τὰς γλυκείας ἐσπέρας τοῦ Αὐγούστου, ἐκείνη ἀγαπᾷ τὸν σύζυγόν τῆς ἀναμφιβόλου, ἀλλὰ μόνον ἐκ φιλίας, ὁ ἔρωσ παρήλθε, δὲ ζήσῃ ἄνευ ἔρωτος; Καὶ ταῦτα ἀναλογιζόμενος, ἐσκέπτετο συνάμα ὅτι πρὸ ἑξ μηνῶν ζῇ ἄνευ ἐρωμένης.

Ἡμέραν τινὰ ἐπισκέψεις ποιῶν, διῆλθε πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας τοῦ Δὲ Μαρσάν, καὶ ἐκτύπησε παρὰ τὴν συνήθειάν του ἐνῶ δὲν ἦσαν ἢ τρεῖς ὥραι· ἤλπιζε νὰ εὕρῃ τὴν κόμησσαν μόνην, καὶ ἐξεπλάγη ὅτι ἡ ιδέα τῆς εὐτυχοῦς ταύτης συμπτώσεως τῷ ἐπῆλθε κατὰ πρῶτην φορὰν. Τῷ ἀπῆντησαν ὅτι αὕτη ἐξῆλθε, καὶ ἐκπέλαβε τὴν πρὸς τὸν οἶκον του ὁδὸν ὑπὸ κακὰς διαθέσεις, καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν του ὠμίλει μόνος μεταξὺ τῶν ὁδόντων. Δὲν δύναιτο νὰ εἰπῇ τί ἐσκέπτετο. Αἱ σκέψεις τοῦ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν παρέσυρον, καὶ ἀπεμακρύνθη τοῦ δρόμου του. Πιστεύω ὅτι εἰς τὴν γωνίαν τοῦ τρισταίου Bussy ἐκτύπησε δυνατὰ, διαβάτην τινὰ καὶ διὰ τρόπον ὅπως οὖν παραδόξου, διότι εὐρεθεὶς αἵφνης πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετ' ἀγνώστου εἶπε μεγαλοφώνως «Ἐὰν σοὶ ἔλεγον ὅτι σὲ ἀγαπῶ.» Ἀπεδέφυγε αἰσχυνηλὸς διὰ τὴν μανίαν τοῦ ταύτην δι' ἣν ἐγέλα, ὅτε διέκρινεν ὅτι ἡ γελοία ἀποστροφὴ τοῦ ἐποίησεν ἕνα στοίχον τὰ μάλα ἐπεξεργασμένον· εἶχε ποιήσει στιχοὺς τινὰς καθ' ὃν χρόνον ἦτο μαθητὴς, τῷ ἐπῆλθε φαντασία νὰ ζητήσῃ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν ἣν εὗρεν ὡς θὰ ἴδῃτε.

(ἔπεται συνέχεια)

ΓΙΑΤΙ ἤΛΘΕΣ ὩΣΤΗΝ ΕΡΜΙΑ ΜΟΥ;

Γιατί ἤλθες ὥς τὴν ἑρμιὰ μου,
Ὅπου ζῶ δυστυχισμένος,
Πίνοντας τὰ δάκρυα μου
Ἀπ' τὴν Τύχῃ μου διωγμένος;

Κύτταξε τὸ πρόσωπό μου
Ὡς τὸ μάρανε ὁ καυμὸς·
Κύτταξε, ποῦ ἔς τὸ πλευρό μου
Στέχει ὁ χάρος σκοτεινός!

Ἄν εἶς ἄγγελος, θεὰ μου,
Μήπως ἤλθες νὰ με σώσης;
Νὰ σοῦ πῶ τὰ κρίματά μου,
Τὸ συγχώριο νὰ μοῦ δώσης;
Ἄχ! με σφάζει, με πληγώνει,
Ἡ γλυκεία σου αὐτὴ ματιά!
Καὶ ὁ ἔρωτας μοῦ ζώνει,
Μοῦ σκλαβώνει τὴν καρδιά.

Οὐρανόφωτη ἤλθες κάτου
Γιὰ νὰ λάμψη ἡ εὐμορφιά σου,
Γιὰ νὰ διώξῃ τοῦ θανάτου
Τὸ σκοτάδι αὐτὴ ἡ ματιά σου,
Γιὰ νὰ σπρώξῃ σὲ τραγούδια
Τοῦ ποιητῆ τῇ φαντασίᾳ,
Νὰ σὲ κράξῃ ὥς τὰ λουλούδια
Μὲ ὀλάνοιχτη ἀγκαλιά.

Νᾶ, ποῦ τ' ἄνθη χρωματίζει
Ἡ γλυκεία ἀναπνοή σου.
Νᾶ, ποῦ ὁ κάμπος λουλουδίζει
Εὐωδιάζοντας μαζί σου·
Καὶ ἡ αὖρα ὡς ἀγροικαί
Τὴν οὐράνια σου λαλιά,
Ἐμπροστά σου σταματαί
Μὲ κλεισμένα τὰ φτερά.

Ἄν ἐδιάλεξε λιμέρι
Ὁ ἔρωτάς σου τὴν καρδιά μου,
Ὅταν ἤλθες ἀπ' τὰ μέρη
Τῶν ἀστέρων ἐμπροστά μου,
Ἄγιο σ' ἔχω φυλαχτό μου,
Στὸν παλμό τῆς σὲ κρατῶ
Κ' εἰς τὸ σκότος ὁδηγὸ μου
Σ' ἔχω ἄττρο φωτεινό.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΦΟΚΕΦΑΛΟΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μιχαὴλ Ἄγγελος (Φ. Δι Μέντος)—Οἱ νεκροὶ μας (Γ. Σφήκας)—Περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἑκκλησιῶν (Φ. Τερτσάκης)—Ἀναστασία, διήγημα τέλος (Α. Μάτεσις).—Χειρόγραφον μνημνεύον βησαυρὸν (Π. Χιώτης)—Ἑρμελίνα, μετέφρασις (Π. Μάνης)—Ποίησις (Α. Καφοκέφαλος).

ΤΥΠΟΙΣ Σ. ΚΑΦΟΚΕΦΑΛΟΥ